

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/617/2015
Identifikačné číslo spisu: 3711210950
Dátum vydania rozhodnutia: 25.01.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:3711210950.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a členov senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Mariána Sluka, PhD., v spore žalobkyne Obec Lednické Rovne, so sídlom v Lednickom Rovnom, IČO: 00 317 462, zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Dušan Divko, advokát, spol. s r.o., so sídlom v Považskej Bystrici, Šoltésovej 346/1, proti žalovanej N. P. miestom podnikania v I., IČO: 30 480 337, zastúpenej advokátskou kanceláriou FP LEGAL, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Ružomerská 6, o vypratanie parcely KN C 420/7 k.ú. Lednické Rovne, vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp.zn. 8C/149/2011, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 18. decembra 2014 sp.zn. 19Co/343/2012, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Považská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 21. mája 2012, č.k. 8C/149/2011-144 uložil žalovanej povinnosť vypratáť parcelu KN C 420/7 zastavené plochy a nádvoria o výmere 88 m² v k.ú. I., LV X, do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanej uložil aj povinnosť nahradiť žalobkyne trovy konania a trovy právneho zastúpenia. Rozhodol tak s odôvodnením, že výpoveďou žalobkyne došlo k platnému ukončeniu nájomného vzťahu medzi stranami sporu, a preto je žalovaná povinná vypratáť prenajatú nehnuteľnosť. Súd sa nestotožnil s tvrdením žalovanej, že podľa § 676 ods. 2 Občianskeho zákonníka došlo k obnoveniu nájomného vzťahu o ďalší rok, nakoľko aj keď sa vo výpovedi z nájomnej zmluvy uvádza dátum ukončenia nájmu dňa 31. augusta 2010, k skončeniu nájomného vzťahu mohlo dôjsť najskôr po uplynutí zmluvne dohodnutej 12-mesačnej výpovednej lehoty, t.j. 31. augusta 2011. Ak teda žalobkyňa podala návrh na vypratanie nehnuteľnosti dňa 22. septembra 2011, urobila tak v 30-dňovej lehote. Existenciu výpovedného dôvodu podľa bodu 3 čl. V nájomnej zmluvy mal súd za preukázanú uznesením obecného zastupiteľstva Lednické Rovne č. 7/2007 z 21. augusta 2007, ktorým bola schválená rekonštrukcia námestia a asanácia stánku žalovanej nachádzajúcom sa na spornej nehnuteľnosti. K obrane žalovanej uviedol, že stavba stánku bola

postavená aj skolaudovaná ako dočasná stavba na základe nájomnej zmluvy a preto si žalovaná musela byť vedomá toho, že po skončení nájomného vzťahu bude musieť stavbu odstrániť. Pokiaľ aj bola v stavebnom povolení a kolaudačnom rozhodnutí uvedená doba pre užívanie stavby 10 rokov, bola táto doba viazaná vždy na nájomnú zmluvu. So zámerom žalobkyne asanovať stavbu stánku sa mohla žalovaná oboznámiť jednak zo stavebného povolenia, ktoré jej bolo doručené, ako aj z projektu rekonštrukcie námestia, ktoré bolo riadne zverejnené a mohla sa proti tomu brániť v rámci správneho konania, čo však neurobila. Návrh na výsluch starostu, ktorým malo byť preukázané podanie mylných informácií žalovanej, že rekonštrukcia námestia sa nedotkne jej stánku, bol vzhľadom na prijaté závery súdu irelevantný. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Proti tomuto rozhodnutiu podala odvolanie žalovaná.

2. Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 18. decembra 2014 sp.zn. 19Co/343/2012, napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1 O.s.p.) a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd rozhodol po zopakovaní dokazovania a vyjadrení strán k novej aplikácii ustanovenia § 126 Občianskeho zákonníka, pričom dospel k zhodnému záveru ako súd prvej inštancie. Zamietnutie návrhu na vykonanie znaleckého dokazovania na preukázanie skutočnosti, či stavba stánku je hnutel'nou alebo nehnuteľnou vecou, považoval odvolací súd za správne, keď z predložených dôkazných listín bolo jednoznačné, že predajný stánok je stavbou a žalobkyňa túto skutočnosť ani nespochybňovala. K právnomu posúdeniu veci uviedol, že v súlade s ustálenou judikatúrou umiestnenie stavby na cudzom pozemku na základe nájomnej zmluvy, ktorá môže byť vypovedaná, je zvláštnym prípadom dočasného užívania pozemku, ktorý spočíva v tom, že ak zanikne nájomné právo, zanikne tiež občianskoprávne oprávnenie mať stavbu na cudzom pozemku. Pokiaľ teda žalovaná zriadila na základe dohody s vlastníkom pozemku stavbu, ktorú bola oprávnená užívať len dočasne, svoje právo stratila po uplynutí dohodnutej doby, resp. po ukončení nájomného vzťahu a neoprávnené zasahuje do práva vlastníka pozemku. Odvolací súd doplnil skutkové zistenia, ktoré boli od rozhodnutia súdu prvej inštancie čiastočne zmenené, a to v dôsledku uplynutia času nájomnej zmluvy i povolenia, pričom bolo zistené, že žalovaná naďalej pokračuje v prevádzkovaní stánku. Žalobou uplatnený nárok považoval za vykonateľný v súlade s § 126 Občianskeho zákonníka, keďže spornú nehnuteľnosť má vo svojej faktickej moci žalovaná a tá ju zadržíava protiprávne. Súčasne nebolo preukázané, že by žalovaná podala návrh na prekvalifikovanie stavby z dočasnej na trvalú, a ani to, že by žalobkyňa ex offio začala konanie podľa § 88 ods. 1 písm. d/ Stavebného zákona o odstránenie dočasnej stavby. Preto bolo aj v záujme žalovanej, aby dobrovoľne odstránila stavbu, ktorá sa stala stavbou nepovolenou a vyhla sa tak postupu podľa citovaného ustanovenia Stavebného zákona. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 2 v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p. a úspešnej žalobkyňi priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania vo výške 249,21 €.

3. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadla dovolaním žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“). Prípustnosť dovolania výslovne odôvodnila ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (účastníkovi sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom) a ako dovolací dôvod uviedla ustanovenie § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. K odňatiu možnosti konať pred súdom došlo podľa názoru dovolateľky v dôsledku nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vykazujúceho prvky arbitrárnosti. Rozhodnutia oboch súdov označila vo výroku za nevykonateľné, pretože žalobou na vypratanie pozemku sa nemožno domáhať odstránenia stavby, ktorá má charakter nehnuteľnosti, ale v tomto prípade je potrebné uplatniť žalobu o odstránenie stavby podľa § 135c Občianskeho zákonníka, ktoré je vo vzťahu k ustanoveniu § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka špeciálnym ustanovením. Obom súdom vytýkala, že ich rozhodnutia vychádzajú z nedostatočne vykonaného dokazovania v základnej otázke neexistencie výpovedného dôvodu, čo dokazuje tá skutočnosť, že v súčasnosti bola rekonštrukcia námestia ukončená a stánku žalovanej sa nedotkla. Odvolací súd porušil zásadu dvojinstančnosti súdneho konania, keď nepreskúmal správnosť napadnutého rozhodnutia, ale ho opravoval a dotváral, podľa skutkových okolností, ktoré nastali počas odvolacieho konania nezávisle od vôle účastníkov, t.j. uplynutie dohodnutej doby nájmu a platnosti stavebného povolenia. Odvolaciemu súdu vytýkala, že svoj postup podľa § 213 ods. 2 O.s.p. nevykonala v dostatočnom predstihu, preto sa nemohla na pojednávanie náležite pripraviť a preukázať, že požiadala

o prekvalifikovanie stavby na trvalú. Odvolací súd prekročil rozsah kontradiktórnosti konania a v priamom rozpore so žalobným návrhom, ktorý vychádzal z výpovede nájomnej zmluvy, de facto rozšíril žalobu tým, že svoje rozhodnutie oprel o záver, že nájom zanikol uplynutím dohodnutej doby nájmu. Z uvedeného tiež vyplýva, že dospel k odlišnému právnenému záveru ako súd prvej inštancie v otázke platnosti výpovede nájomnej zmluvy a napriek tomu rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil. Ak bol odvolací súd názoru, že nájom zanikol až uplynutím času, bola žaloba podaná predčasne a mal rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť. Následne sa v dovolaní zaoberala otázkou nesprávneho právneho posúdenia veci súdmi v otázke dočasnosti stavby stánku. Dovolateľka napadla výslovne aj výrok o náhrade trov konania, bola toho názoru, že súdy mali v tejto otázke aplikovať ustanovenie § 150 O.s.p., prípadne § 143 O.s.p. Z týchto dôvodov žiadala, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvej inštancie.

4. Žalobkyňa k podanému dovolaniu uviedla, že nie je daný dovolací dôvod ani v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. ani podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Rozhodnutia súdov nižších stupňov vrátane ich postupu v konaní považovala za správne.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP). Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t.j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované), a procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

7. Žalovaná dovolaním napadla potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozhodnutí uvedených v § 238 ods. 1 a 2, 3 O.s.p., voči ktorým bolo dovolanie prípustné.

8. Predmetné dovolanie by bolo prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Žalovaná procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd; nepreukázaná bola tiež vada konania namietaná žalovanou (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

9. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. išlo najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal strane sporu jej procesné práva priznané občianskym súdnym poriadkom [napríklad právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

10. Žalovaná videla odňatie možnosti konať pred súdom v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo dostatočne odôvodnené a vykazovalo znaky arbitrárnosti.

11. K tejto námietke žalovanej dovolací súd odkazuje na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa §

237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.

12. V zmysle citovaného stanoviska bola vada nepreskúmateľnosti rozhodnutia namietaná dovolateľkou považovaná za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá však v súlade s doterajšou konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu prípustnosť dovolania nezakladala (pozri napr. sp.zn. 3 MCdo 16/2008 a 6 Cdo 84/2010, 5 MCdo 10/2010, 3 Cdo 166/2012, 4 Cdo 107/2011).

13. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch mohla nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., a to napríklad ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahovalo vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie malo také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížila k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabikh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009). Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci bol dôvod pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016.

14. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňalo kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry a obsahovalo aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, pričom odvolací súd sa náležitým spôsobom zaoberal aj odvolacou argumentáciou žalovanej. Oba sudy nižšieho stupňa dospeli zhodne k záveru, že právo žalovanej mať stavbu na pozemku žalobkyne bolo dočasné a zaniklo súčasne so zánikom nájomného vzťahu, na ktorý bolo viazané. Keďže žalovaná doposiaľ užíva pozemok vo vlastníctve žalobkyne bez právneho dôvodu, zasahuje tak protiprávne do jej vlastníckeho práva k pozemku, a preto je potrebné poskytnúť jej ochranu (pzn. po doplnení odvolacím súdom) v zmysle § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka vypratáním nehnuteľnosti. Námietky dovolateľky, ktoré predostrela v súvislosti s tvrdením o nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska obsahového smerovali voči právnemu posúdeniu veci odvolacím súdom a boli vyjadrením nesúhlasu dovolateľky s právnymi závermi súdov nižšieho stupňa, preto dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým sudy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladalo. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

15. Dovolateľka tiež vytykala súdom, že svoje rozhodnutia založili na nedostatočne zistenom skutkovom stave a nevykonali ňou navrhovaný dôkaz, čím jej odňali možnosť konať pred súdom. K tejto námietke dovolací súd uvádza, že posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 120 ods. 1 O.s.p.), a nie strán sporu (viď uznesenia najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 99/2011, 2 Cdo 141/2012, 3 Cdo 2012/2012, 4 Cdo 125/2012, 5 Cdo 251/2012, 6 Cdo 36/2011 a 7 Cdo 34/2011). Nevykonanie určitého stranami navrhovaného dôkazu nezakladalo procesnú vadu majúcu za následok prípustnosť dovolania (viď R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000). Ani samotná neúplnosť skutkových zistení alebo nesprávnosť skutkových záverov neboli v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považované za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012 a mnohé ďalšie). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

16. Dovolateľka spochybnila aj správnosť postupu odvolacieho súdu v konaní, keď namietala, že odvolací súd ju o postupe podľa § 213 ods. 2 O.s.p. neinformoval v dostatočnom predstihu a preto nemala možnosť sa na pojednávanie náležite pripraviť a predložiť súdu dôkazy na svoju obranu.

17. Výzva odvolacieho súdu podľa § 213 ods. 2 O.s.p. bola plnením osobitného druhu tzv. manuálnej povinnosti tohto súdu, ktorá sledovala zabránenie vydávania tzv. prekvapivých rozhodnutí odvolacieho súdu z hľadiska právnej kvalifikácie merita veci, t.j. podľa (odlišného ustanovenia) hmotného práva než bolo na vec aplikované súdom prvej inštancie. Odlišná právna kvalifikácia žalobného nároku odvolacím súdom, na ktorú sa ustanovenie § 213 ods. 2 O.s.p. vzťahovalo, však nie je totožná so situáciou, keď odvolací súd vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie potvrdí napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie na základe rovnakých právnych úvah a doplní jeho nedostatok tak, že výslovne uvedie, ako právne kvalifikoval žalovaný nárok a pod ktorú zákonnú normu ho podradil. Napokon odvolací súd v konaní zvolil postup podľa ustanovenia § 213 ods. 2 O.s.p. priamo na pojednávaní dňa 18. decembra 2014 (viď č.l.184 spisu) a dovolací súd zastal názor, že dovolateľke týmto postupom odvolacieho súdu nebola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože jej bol vytvorený priestor reagovať na doplnenie právnej kvalifikácie a žalovaná toto svoje právo aj využila (viď zápisnica z pojednávania str. 3-4, č.l. 184-185 spisu), pričom nepožiadala o odročenie pojednávania z tohto dôvodu. Napokon z obsahu spisového materiálu jednoznačne vyplýva, že od počiatku sporu žalovaná namietala nevykonateľnosť žalobného petitu a sama poukazovala na to, že žalobkyňa nemôže na základe tohto návrhu dosiahnuť odstránenie oprávnenej stavby žalovanej, pretože ide o nehnuteľnú vec, prezentovala tak názor, že odstránenie jej stavby nie je možné v zmysle žiadneho zákonného ustanovenia. Súčasne žalovaná od počiatku konania tvrdila, že jej stavba má charakter nehnuteľnosti a nejde o stavbu dočasnú, čo sa snažila preukazovať aj návrhom na nariadenie znaleckého dokazovania. Ani v samotnom dovolaní žalovaná neuvádza žiadne iné ďalšie argumenty spochybňujúce správnosť aplikácie ustanovenia § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka odvolacím súdom, ktoré by prípadne chcela vziať na pojednávaní pred odvolacím súdom, keď len opätovne zdôraznila materiálnu nevykonateľnosť súdnych rozhodnutí prikazujúcich žalovanej vypratať nehnuteľnosť a skutočnosť, že odstránenie stavby nie je možné dosiahnuť žalobou o vypratanie nehnuteľnosti podľa citovaného ustanovenia.

18. Žalovaná videla ujmu na svojich procesných právach aj v tom, že nemohla predložiť súdu dôkazy na preukázanie podania návrhu na prekvalifikovanie stavby z dočasnej na stavbu trvalú, v dovolaní uvádza, že na pojednávaní pred odvolacím súdom žiadala vykonať dôkaz vyžiadaním správneho spisu Obvodného úradu Trenčín na preukázanie svojich tvrdení a odvolací súd nepovažoval za potrebné tento dôkaz vykonať. Z obsahu zápisnice z pojednávania odvolacieho súdu však nevyplýva, že žalovaná žiadala o vykonanie takéhoto dôkazu, a to ani potom, čo žalobkyňa na pojednávaní vyhlásila, že nie je pravdou jej tvrdenie o podaní návrhu na prekvalifikovanie stavby. Je teda zrejmé, že na pojednávaní mala odvolacím súdom vytvorenú procesnú možnosť svoje tvrdenia preukázať a prípadne žiadať aj vykonanie dôkazu, na ktorý v dovolaní poukazuje, avšak tak neurobila.

19. Dovolaťka ďalej namietala, že rozhodnutia oboch súdov nižšej inštancie, ktoré jej ukladajú povinnosť vypratať pozemok vo vlastníctve žalobkyne, sú nevykonateľné s poukazom na súdnu prax dlhodobo zastávajúcu názor, že žalobou na vypratanie pozemku sa nemožno domáhať odstránenia stavby, ktorá má charakter nehnuteľnosti tak, ako tomu je v prejednávanej veci. Súdne rozhodnutia preto považovala za nadbytočné a voči nej šikanózne.

20. Táto námietka dovolateľky aj v prípade, ak by bola dôvodná, nemohla založiť vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Občianske súdne konanie je ovládané dispozičnou zásadou a spravidla začína na základe návrhu na začatie konania (žaloby). Len žalobca ako dominus litis rozhoduje o existencii a trvaní sporu a je na jeho vôli, či žalobu podá a čoho sa bude voči žalovanému domáhať s tým, že nesie aj dôsledky svojho neúspechu v konaní ním vyvolanom. Žalovaný v tomto smere má len pasívne postavenie a nemôže procesne nejako ovplyvniť obsah žalobného návrhu smerujúceho voči nemu. Ak by aj bol rozsudok súdu materiálne nevykonateľný z dôvodu, že žalobný petit bol skutočne neúplný, neurčitý, či nezrozumiteľný, zakladala by táto vada konania povinnosť súdu výlučne voči žalobcovi vyzvať ho na odstránenie tejto vady návrhu postupom podľa 43 ods. 1 O.s.p. a nesplnením tejto povinnosti súdom, by vznikla ujma výlučne na procesných právach žalobcu nie však na procesných právach žalovaného. V prípade žalovaného by táto vada mohla mať za následok vecnú nesprávnosť rozhodnutia (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), avšak by nezakladala jeho zmäťočnosť v zmysle väd konania podľa § 237 ods. 1 O.s.p., a teda ani procesnú prípustnosť jeho dovolania. V prejednávanej veci ale o taký prípad nešlo, keďže sudy nižšieho stupňa dospeli k záveru, že žaloba má zákonom požadované náležitosti a jej petit je

presný, určitý a zrozumiteľný, nevzhladli dôvod pre postup podľa § 43 ods. 1 O.s.p. o čom svedčí to, že o žalobe meritórne rozhodli. Z obsahu dovolacej argumentácie vyplýva, že dovolateľka zamieňa otázku právneho posúdenia žalobného nároku, namietajúc samotnú aplikáciu hmotnoprávneho ustanovenia § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka súdmi na vec, resp. aplikáciu nesprávnej hmotnoprávnej normy, s námietkou nevykonateľnosti súdneho rozhodnutia. Otázky nastolené dovolateľkou v tejto súvislosti, t.j. či sa žalobkyňa mohla alebo nemohla domáhať ochrany svojich vlastníckych práv spôsobom zvoleným v žalobnom petite, sú otázkami právneho posúdenia prejednávanej veci, ktorých prípadné nesprávne zodpovedanie súdmi nižšieho stupňa by ale taktiež procesnú prípustnosť dovolania nezakladalo (R 54/2012).

21. S uvedenou námietkou tiež súvisela dovolacia argumentácia žalovanej, ktorá vytýkala odvolaciemu súdu, že svojim rozhodnutím založeným na závere o skončení nájomného vzťahu medzi stranami sporu uplynutím dohodnutej doby nájmu, de facto rozšíril žalobu. Aj keby odvolací súd rozhodol nad rámec žalobkyňou tvrdených skutkových okolností, pochybenie súdu v tomto smere by bolo spôsobilé založiť nanajvýš tzv. inú vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), avšak by nezakladalo procesnú prípustnosť podaného dovolania (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 3 Cdo 190/2008, 3 Cdo 56/2005, 3 Cdo 167/2016, 2 Cdo 44/2010). Z tohto dôvodu sa odvolací súd argumentáciou žalovanej nemohol vecne zaoberať.

22. Dovolateľka tiež namietala porušenie zásady dvojinštančnosti súdneho konania odvolacím súdom, ktorý nepreskúmaval správnosť napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, ale toto rozhodnutie dotváral a potvrdil z dôvodov, ktoré v čase jeho vydania neexistovali (uplynutie dohodnutej doby nájmu).

23. Princíp dvojinštančnosti konania má základ v tom, že každá skutková a právna otázka, ktorá je v prejednávanej veci rozhodujúca, musí byť predmetom posúdenia súdu nielen súdom prvej inštancie, ale aj odvolacím súdom. V otázke zisťovania skutkového stavu bol princíp dvojinštančnosti konania vyjadrený v ustanoveniach § 213 ods. 3 až 7 O.s.p. Čo sa týka právneho posúdenia veci, konkrétne bol tento princíp premietnutý do ustanovenia § 213 ods. 2 O.s.p., ktorého podstatou bolo zamedzenie vydávania prekvapivých rozhodnutí odvolacími súdmi, t.j. rozhodnutí vydávaných na základe takých ustanovení, ktorými sa súd prvej inštancie nezaoberal a ku ktorým sa strany sporu nemali možnosť vyjadriť. Odvolací súd je vo vzťahu k preskúvaným rozhodnutiam súdu prvej inštancie súdom s plnou jurisdikciou - je oprávnený rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť, zmeniť alebo zrušiť bez ohľadu na to, ako to navrhujú strany sporu v nimi podanom odvolaní (doterajšie ustanovenia § 212 ods. 4 O.s.p. v spojení s § 219 až 221 O.s.p.).

24. Po preskúmaní spisu odvolací súd nezistil, že by zo strany odvolacieho súdu došlo k porušeniu princípu dvojinštančnosti konania. Podľa obsahu zápisnice z pojednávania odvolacieho súdu zo dňa 18. decembra 2014 (viď č.l. 183 a nasl. spisu) odvolací súd postupoval jednak v súlade s § 213 ods. 3 až 7 O.s.p., keď zopakoval dokazovanie podľa § 213 ods. 3 O.s.p. za účelom zistenia odvolaním namietanej vady (§ 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.) a súčasne strany sporu vyzval podľa § 213 ods. 2 O.s.p., aby sa vyjadrili k možnému použitiu ustanovenia § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Dovolateľka sa mylne domnieva, že odvolací súd založil svoje rozhodnutie na posúdení iných skutkových či právnych okolností veci než súd prvej inštancie, odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že obligačné právo žalovanej mať na pozemku umiestnenú stavbu bolo časovo obmedzené a toto právo zaniklo, v dôsledku čoho je povinná nehnuteľnosť žalobkyne vypratať. Ak aj odvolací súd poukázal na tú okolnosť, že v priebehu odvolacieho konania uplynula dohodnutá doba nájmu, z rozhodnutia nevyplýva, že by považoval záver súdu prvého stupňa o zániku nájomného vzťahu výpoveďou za nesprávny a ani to, že by svoje rozhodnutie založil výlučne na iných skutkových okolnostiach a právnych úvahách než súd prvej inštancie. Práve naopak v odôvodnení rozhodnutia sa venoval aj odvolacej argumentácii žalovanej, ktorou spochybňovala existenciu výpovedného dôvodu, keď uviedol, že rekonštrukcia námestia bola ukončená a obišla stavbu žalovanej, avšak žalobkyňa je viazaná podmienkami získania finančných prostriedkov z tzv. eurofondov, ktoré vyžadujú vytvorenie plochy na verejné zhromažďovanie občanov podľa projektu rekonštrukcie priamo na pozemku v súčasnosti zastavanom stavbou žalovanej (viď posledný odsek str. 10 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia). Ak teda aj

odvolací súd poukázal na inú skutkovú okolnosť, ktorá v čase vyhlásenia rozhodnutia súdu prvej inštancie neexistovala, táto nebola pre posúdenie veci rozhodujúca a na konečnom výsledku konania nemala vplyv, keď samotný záver odvolacieho súdu o zániku práva žalovanej mať stavbu umiestnenú na pozemku žalobkyne pre jej časové obmedzenie (bez ohľadu na spôsob zániku obligačného oprávnenia žalovanej) ostal vo vzťahu k záverom súdu prvej inštancie nezmenený.

25. Keďže odvolací súd nezistil žiadnu vadu konania pred súdom prvej inštancie zakladajúcu zmätočnosť jeho rozhodnutia, pre ktorú by bol povinný napadnuté rozhodnutie zrušiť v zmysle § 221 ods. 1 O.s.p., po zopakovaní dokazovania za podmienok § 213 ods. 3 O.s.p. dospel k zhodným skutkovým zisteniam ako súd prvého stupňa a pri zachovaní postupu podľa § 213 ods. 2 O.s.p. zaujal rovnaký názor o existencii žalobou uplatneného hmotnoprávneho nároku ako súd prvej inštancie, boli splnené podmienky pre potvrdenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p. Ani v tomto smere dovolací súd nezistil žiadne pochybenie zo strany odvolacieho súdu.

26. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd uzatvára, že v prejednávanvej veci žalovanej nebola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom a vada v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. zistená nebola.

27. Pokiaľ žalovaná v dovolaní spochybňovala aj správnosť právneho posúdenia veci odvolacím súdom, dovolací súd uvádza, že nesprávne právne posúdenie veci ako dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. prípustnosť dovolania nikdy nezakladalo (viď R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8ECdo 170/2014), preto sa dovolací súd týmito námietkami žalovanej nezaoberal.

28. Dovolateľka napadla výslovne aj výrok o náhrade trov konania, bola toho názoru, že súdy mali v tejto otázke aplikovať ustanovenie § 150 O.s.p. prípadne § 143 O.s.p. Touto časťou dovolania napadnuté rozhodnutie malo povahu uznesenia (§ 167 ods. 1 O.s.p.), prípustnosť dovolania proti nemu vylučovalo ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. a ani v tomto prípade dovolací súd nezistil, že by došlo k vade konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Námietky žalovanej o aplikácii nesprávneho ustanovenia na rozhodnutie o náhrade trov konania z hľadiska obsahového spadajú pod právne posúdenie veci, ktoré ako už bolo vyššie uvedené, procesnú prípustnosť podaného dovolania nezakladalo.

29. V danom prípade prípustnosť dovolania žalovanej nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p., preto najvyšší súd dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné.

30. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

31. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.